

Norsk industris innspill til Utenriks- og forsvarskomiteen om statsbudsjettet 2027

Regjeringen foreslår å styrke forsvarsbudsjettet med 6,5 milliarder kroner i tråd med oppfølgingen av langtidsplanen. Det skal gå til å bygge opp bedre beredskap med ammunisjon, utstyr og nye våpen, flere vernepliktige og ansatte, investeringer i bygg og infrastruktur rundt om i landet, og til "økt produksjonskapasitet i norsk og europeisk forsvarsindustri". I pressemeldingen gir regjeringen inntrykk av at midlene skal gå til norsk forsvarsindustri, mens proposisjonen tydelig sier "norsk og europeisk". Norsk Industri ønsker naturlig nok mest mulig til norske industribedrifter.

Norsk Industri merker seg at regjeringen tar sikte på å lansere en videreutviklet forsvarsindustriell strategi høsten 2026 som betegnes "forsvarsmarkedsstrategi" og vil komme tilbake til Stortinget om strategien på egnet måte. Norsk Industri ser frem til det og håper strategien vil omfatte bredden av norsk industriproduksjon som kan gires om og bidra med sin skaperkraft og oppskaleringskraft i en krisesituasjon.

Norsk Industri mener forsvarsmyndighetene så snart som mulig bør sørge for en oversikt over produksjonskapasiteter i Norge slik at en produksjonsomstilling og -økning kan skje med sikre norske og allierte verdikjeder. Svakheter i verdikjedene må også kartlegges.

Oppskalering av produksjonskapasitet [Kap 1700, post 78]

Tiltak for økt produksjonskapasitet foreslås bevilget med 516 mill. kroner og regjeringen skriver at bevilgningen skal muliggjøre norsk deltakelse i EUs forsvarsindustriprogrammer, etablering av en tilskuddsordning for økt produksjonskapasitet og arbeid med å eventuelt etablere en ny fabrikk for produksjon av avansert militært sprengstoff i Norge i samarbeid med Chemring Nobel. Norsk Industri støtter dette.

Regjeringen foreslår også å etablere en forskriftsfestet tilskuddsordning for økt produksjonskapasitet av forsvarsmateriell. Ordningen skal videre brukes for å realisere regjeringens ambisjon fra veikart for økt produksjonskapasitet i forsvarsindustrien og at norsk industri ikke skal utgjøre en flaskehals for viktige materiell-leveranser til Norge. De prioriterte områdene er luftvern, rakettmotorer, militære høyeksplosiver, nyvinnende teknologi som kan gi vesentlige operative fordeler og artilleriammunisjon og øvrig produksjon med en direkte militær nytteverdi. Rammen er satt til 50 mill. kroner, men kan med fordel økes. I tillegg har regjeringen pekt ut to prosjekter med forslag til tilskudd

under ordningen på til sammen 654 mill. kroner i 2027 og 2028, økt videreforedlingskapasitet for kjemiske krystaller hos Chemring Nobel AS og økt produksjonskapasitet og redusert ledetid for rakettmotorer hos Nammo Raufoss AS.

Regjeringen foreslår også å tildele inntil 154,7 mill. kroner til Chemring Nobel AS. Tilskuddet skal legge til rette for økt produksjon av militære eksplosiver gjennom etablering av nytt anlegg og for å kunne danne grunnlag for en eventuell investering medio 2027. Norsk Industri støtter dette.

Tilskuddene og strategisk satsning for å øke produksjonskapasiteten og forsyningskjedene i forsvarsindustrien er tiltrengt i en tid der volumer og lagerfylling er magert. Fortsatt økte rammer for produksjon må til for å kunne levere på Forsvarets nåværende og fremtidige behov.

Droneprogram [Kap 1720, post 1]

Det foreslås 100 millioner kroner til å starte opp et nytt nasjonalt droneprogram i 2027. Programmet skal bidra til å øke kompetanse, kapasitet og innovasjonsevne i Forsvaret og koordinere gjennomføringen av dronestrategien for forsvarssektoren. Norsk Industri mener dette er bra.

Norsk Industri merker seg også forsvarsministerens uttalelse i forbindelse med budsjettframleggelsen hvor han uttaler: "Vi opplever at mange sivile aktører ønsker å bidra, men synes det er vanskelig å vite hvor de skal henvende seg og hvordan de kan bistå. Derfor skal det nasjonale droneprogrammet også fungere som et bindeledd mellom militær sektor og sivile sektorer, for å gjøre det lettere å utveksle ideer og kunnskap på tvers av sektorene, samtidig som vi ivaretar sikkerhetsbehovet."

Norsk Industri kjenner igjen i denne beskrivelsen fra våre medlemmer og ser frem til nærmere utforming av droneprogrammet. Vi vil i den anledning minne om at droner kan være både luftbårne, sjøgående og landgående og at droneprogrammet reflekterer det på en hensiktsmessig måte.

Norsk Industri vil samtidig påpeke at besvarelsen av Stortingets anmodningsvedtak nr. 996, 12. juni 2026 om nye kontrakts- og avtalemodeller som legger til rette for langsiktige strategiske partnerskap mellom Forsvaret og forsvarsindustrien om droner og autonome systemer [...] kunne inneholdt noe om å styrke samarbeidet mellom det industrielle Norge og Forsvaret for å kartlegge kapasiteter med sikte på å styrke totalforsvaret.

Opphev begrensinger i Nansen-programmet [Kap 1750, post 21, post 79]

Norsk Industri støtter Nansen-programmet og dets målsetting, men er skuffet over at Regjeringen også for 2027 foreslår å stenge norske leverandører ute fra 50 mrd. kroner av bevilgningen for anskaffelser på 85 mrd. kroner. Det innebærer en forskjellsbehandling av norsk leverandørindustri og utenlandsk, og at norske industribedrifter ikke får levere når de faktisk er best. Innretningen på Nansen-midlene hindrer mer volum på noe av den viktigste støtten til Ukraina, som også er svært viktig for NATO-allierte. Luftvern er et

eksempel, der mye kun produseres i Norge. Det er av flere årsaker umulig å flytte slik produksjon til utlandet.

Innretningen på Nansen-midlene til nå er en tapt mulighet til å utvikle norsk forsvarsindustri og produksjonskapasitet til det nivået som er nødvendig for å sikre norsk og alliert beredskap de neste tiårene. Vi ber derfor Stortinget oppheve denne begrensningen.

Viktig satsing for pukkverksindustrien [Kap. 1710, post 47]

Regjeringen foreslår å bevilge om lag 7,8 mrd. kroner til å investere i å oppgradere militær eiendom, bygg og anlegg i 2027. Det er en økning på om lag 1,6 mrd. kroner fra inneværende år.

Regjeringens satsing på forsvar og beredskap forutsetter tilgang på lokale byggeråstoffer. Veier, havner, flystasjoner, lageranlegg og forsvarsbygg kan ikke realiseres uten stein, pukk og grus. At regjeringen nå oppgraderer Forsvaret betyr kjærkomne oppdrag til en pukkverkindustri som opplever lav etterspørsel av byggeråstoff som følge av stillstand i byggenæringen.

Industrisamarbeid for forsvarsanskaffelser [Kap. 1760, post 45]

Norsk Industri viser til at vi sammen med Fellesforbundet nylig har fått utarbeidet rapporten *Gjenkjøp i en geopolitisk brytningstid* (Rapport nr 1/2026, 15.september 2026) av professorene Nick Sitter og Ulf Sverdrup ved GEORISK, Institutt for rettsvitenskap og styring ved Handelshøyskolen BI. Rapporten viser tydelig at norske myndigheter fremover må være mye tøffere når det gjelder krav om industrisamarbeid og gjenkjøp fremover.

Anbefalingen er at når myndighetene gjør forsvarsanskaffelser må de ha en strategi for å både utnytte og styrke konkurransefortrinnene som egen industri har eller kan utvikle, på kort og lang sikt. Da spiller gjenkjøp og industrisamarbeid en sentral rolle.

Industrien i Norge er svært viktig for totalforsvarsevnen. Det kan ikke legges mindre vekt på gjenkjøp og industrisamarbeid. Det må derimot legges langt mer vekt på det i fremtidige forsvarsanskaffelser.

Norsk Industri vil understreke at det må foreligge en forpliktende industrisamarbeidsavtale med andre land før det inngås kontrakt om større forsvarsanskaffelser, som fregatter. Det innebærer at gjenkjøpskontrakter må inngås før hovedkontrakten inngås.

DEKSA [Kap 105, post 1]

Norge trenger en effektiv eksportkontroll som praktiseres likt som andre relevante land. Hvis ikke taper norsk forsvarsrettet industri konkurranseevne. I dag er det utfordringer med eksportkontrollen. Det har konsekvenser for norske arbeidsplasser og teknologiutvikling. Regjeringen foreslår en styrking av DEKSA med 11,3 mill. kroner. Selv

om det er vanskelig å anslå hva som er nødvendig gitt den kompetansen som kreves,
mener Norsk Industri at Stortinget med fordel kan øke bevilgningen med 5 mill. kroner.

Med vennlig hilsen

Harald Solberg

Administrerende direktør

Norsk Industri